Dosarul nr.21r-1903/24
1-24107808-02-21r-29112024
Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana
Judecător Elisaveta Buzu

D E C I Z I E
În numele legii

02 aprilie 2026 *****
Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Ion Bulhac
Judecători: Natalia Mămăligă și Vitalie Pîslariuc

examinînd în ședință de judecată publică în ordine de recurs, fără prezența părților în proces, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Butucel Alexandru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 25.09.2024 – 12.11.2024;
Instanța de recurs: 29.11.2024 – 02.04.2026;
Procedura de citare a părților a fost îndeplinită.
Asupra recursului declarat de către directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

C O N S T A T Ă:

La data de 24.09.2024, condamnatul Butucel Alexandru a înaintat o plângere în instanța de judecată împotriva administraţiei instituţiei penitenciare nr. 4 Cricova, referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, a fost admisă plângerea depusă de către condamnatul Butucel Alexandru, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Butucel Alexandru ***** a fost deţinut în perioada 18.03.2024 – 23.10.2024, pe parcursul a 219 zile, în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea

drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Butucel Alexandru *****, pentru perioada totală de 219 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, cu 23 (douăzeci și trei) de zile.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie a declarat recurs, solicitînd admiterea cererii de recurs, casare încheierii, pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Butucel Alexandru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție, să fie respinsă.

În motivarea recursului, recurentul a indicat următoarele motive:

-- La soluţionarea unor asemenea cereri, instanţa are rolul de a examina circumstanţele concrete de fapt care se referă nemijlocit la situaţia autorului plângerii, pentru ca, pe cale de consecinţă, să le poată da o apreciere, în cazul de faţă, instanţa era în posibilitatea să analizeze şi să nu constate o încălcare în privinţa condamnatului Butucel Alexandru şi, respectiv, să aprecieze gradul şi intensitatea pretinsei încălcări, în situaţia în care ultimul a neglijat prevederile legale imperative, n-a explicat în nici un fel condiţiile materiale de detenţie pe care le contestă, şi nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiţii precare, careva explicaţiile altor condamnaţi, copiile plângerilor anterioare înaintate administrației instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere şi răspunsurile lor, precum probe relevante.

-- Prin raportul prezentat a fost demonstrat faptul că, pe parcursul deţinerii lui Butucel Alexandru au fost respectate din toate punctele de vedere standardele de întreţinere a condamnaţilor şi nicidecum nu pot fi apreciate ca inumane sau degradante. Suplimentar, în perioada 18.03.2024 - prezent, în vederea executării efective şi integrale a pedepsei stabilite, condamnatul Butucel Alexandru s-a deţinut în custodia Penitenciarului nr.4 - Cricova, perioadă în care a fost cazat în condiţii de detenţie acceptabile. Condamnatul a fost asigurat cu loc individual de dormit, pat, cu dimensiunile de 2000mm x 850mm. Numărul de paturi instalate în sector corespunde cu numărul de deținuți cazați. Numărul de paturi instalate în celule de deţinere (conform indicilor prezentate în raport), reprezintă capacitatea maximă de cazare în condiţiile de fluctuaţie a persoanelor deţinute în instituţie la diferite perioade de timp, acesta, însă nu reprezintă un indicator potrivit căruia se poate stabili numărul de persoane real cazate în celulele respective, la un anumit moment existând posibilitatea ca acest indice să fie mai mic.

--În sectorul nr.2, secţia nr. 42, se relevă faptul că, deţinutul Butucel Alexandru se deţine cu 6 persoane condamnate, care înregistrează o suprafaţă de aproximativ 26,7 m2, or, acesta a înregistrat un spaţiu individual admisibil, per condamnat. Iluminarea era asigurată atât natural, prin intermediul geamurilor cît şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice, dotate cu becuri puterea căruia e de 100 W, totodată celulele dispun de prize electrice. Aerisirea prin celule este asigurată prin, intermediul geamurilor din celule şi ferestrelor de aerisire, amplasate mai sus de uşa intrării în celulă. Celulele sunt asigurate cu closete, care sunt despărţite de restul celulei printr-un perete.

-- La caz instanţa de judecată nu a reţinut alegaţiile reprezentantului instituției penitenciare cu privire la netemeinicia plângerii formulate de către condamnatul Butucel Alexandru. Condamnatul Butucel Alexandru depunând plângerea, nu a făcut referire la careva condiţii concrete care i-ar fi afectat drepturile şi libertăţile sale şi nu descrie în într-un mod condiţiile concrete pe care îşi susţine afirmaţiile privind detenţia precară în Penitenciarul nr.4 - Cricova, iar pe de altă parte, instanţa de judecată, nu a identificat care rapoarte naţionale sau internaţionale care s-ar referi la condiţiile precare de detenţie în actualul penitenciar, în perioada anilor 2020-2022, deşi pentru perioada în care s-a deţinut acesta în Penitenciarul nr.4-Cricova a dispus reducerea din termenul de pedeapsă în care s-a aflat în condiţii acceptabile şi nicidecum contrare art.3 CEDO.

Potrivit prevederilor art.447 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței*.

Reprezentantul penitenciarului și condamnatul au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună prin intermediul Secției monitorizare și relații publice a Curții de Apel Centru, referințe.

Astfel, ținând cont de faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre data examinării recursului și depunerii referinței fiind astfel întreprinse toate măsurile necesare în vederea respectării prevederilor art.319 Cod de procedură penală, privind citarea participanților la proces, și ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art.447 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

Cercetând materialele cauzei deduse judecății, referința depusă, verificând încheierea contestată prin prisma motivelor de recurs invocate, *Colegiul Penal al Curții de Apel consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:*

În conformitate cu prevederile art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, *(1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac*.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, (1) *Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs*.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) *Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat*.

Conform art.469 alin. (1), pct. 17^1) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 17^1) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.*

Din materialele cauzei, Colegiul penal reține că, prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 21.12.2017, Butucel Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal și i s-a numit pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 79 CP sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul circulației drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora pe un termen de 3 (trei) ani. În conformitate cu art. 85, 87 CP, pedeapsa sub formă de amendă stabilită prin sentința Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 21.12 2017 și pedeapsa condiționată stabilită prin sentința din 14 06.2017, se execută de sine stătător. A fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal și i s-a numit pedeapsa de 1 an închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul a exercita activitate în domeniul circulației drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora: pe un termen de 3 ani. Potrivit prevederilor art. 90 CP, s-a dispus neexecutarea sentinței dacă pe parcursul termenului de probă de 2 ani, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportamentul său va îndreptăți încrederea acordată de judecată.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 28.11.2018 s-a casat parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21.12.2017, în latura penală la aplicarea pedepsei lui Butucel Alexandru și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează: s-a aplicat lui Butucel Alexandru pe art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal o pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani. În baza art. 85 Cod penal prin cumul de sentințe s-a adăugat parțial la pedeapsa numită lui Butucel Alexandru partea neexecutată a pedepsei principale și celei complimentare și i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare în societățile comerciale legate de comerț pe un termen de 1 an și cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani. Conform art. 72 alin. (3) Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Butucel Alexandru urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

Prin Decizia Curţii Supreme de Justiţie din 18.06.2019 s-a casat în partea stabilirii pedepsei definitive conform art. 85 Cod penal, decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Chişinău din 28 noiembrie 2018 şi sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 21 decembrie 2017 în privinţa lui Butucel Alexandru, s-a rejudecat cauza în această parte, pronunţând următoarea hotărâre: Conform art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentinţe s-a adăugat parţial la pedeapsa aplicată prin decizie lui Butucel Alexandru partea neexecutată a pedepsei principale şi celei complimentare stabilite prin sentinţa Judecătoriei Buiucani ***** din 14 iunie 2016, stabilindu-i definitiv pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4(patru) ani 6 (şase) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare în societăţile comerciale legate de comerţ pe termen de 1 (un) an şi cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 (trei) ani. Conform art. 72 alin. (3) Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Butucel Alexandru urmând a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2022, în temeiul Legii nr. 243 din 12.12.2021, privind amnistia, s-a redus condamnatului Butucel Alexandru, pedeapsa cu 1/3.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 09.04.2024 s-a admis plângerea condamnatului Butucel Alexandru împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Butucel Alexandru, a fost deținut în perioada 10 zile în Penitenciarul nr. 13-Chișinău și perioada de 682 zile în Penitenciarul nr. 4-Cricova, iar în total condamnatul s-a aflat o perioadă de 692 de zile în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Butucel Alexandru cu 70 zile, pentru perioada de 692 zile în care condamnatul s-a aflat în detenție, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Conform art. 473^2 din Codul de procedură penală, *plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat. Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. **Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale** sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.*

Colegiul penal reține că, condamnatul Butucel Alexandru în plângerea sa, a solicitat constatarea condițiilor de detenție precare din Penitenciarul nr. 4 Cricova, astfel, potrivit raportului, prezentat de către instituția penitenciară, se atestă că, Butucel Alexandru s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, în perioada 21.04.2022 – 26.10.2023, 09.11.2023 – prezent.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii primei instanțe, Colegiul penal conchide că, judecătorul de instrucție întemeiat și justificat a admis plângerea condamnatului Butucel Alexandru împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

La cazul dedus judecății, Colegiul penal concluzionează că, la soluționarea plângerii, instanța de judecată a ținut cont de Raportul prezentat de reprezentantul penitenciarului, din care reiese cert că, condamnatul pe parcursul aflării în detenției în Penitenciarul nr. 4 Cricova, nu a beneficiat de minimul necesar, iar faptul reținut în raportul precum că, condițiile de detenție pentru deținutul Butucel Alexandru au corespuns minimul necesar, nu sunt de natură să răstoarne reclamațiile condamnatului, în cumul cu constatările expuse în Rapoartele naționale și internaționale efectuate în penitenciarele în referință de către comisiile specializate, și anume de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii și Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante, care ținând cont inclusiv de toate informațiile prezentate, au stabilit necorespunderea instituțiilor penitenciare la standardele minime privind locurile de detenție. Întru susținerea acestui raționament, Curtea Europeană a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Instanța de recurs ține să menționeze că, CtEDO a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 4727; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 20472, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*). Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu

cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (*cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94*). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (*Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80*).

La caz de asemenea, sunt aplicabile rapoartele Comitetului pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante (CPT), cât și practica CEDO, în ceea ce privește condițiile sanitare, iluminarea și ventilarea, aceste probleme persistă în majoritatea încăperilor locative ale penitenciarelor din Republica Moldova, excepție fiind instituția penitenciară nr. 1 din Taraclia, nr. 7 – Rusca și nr. 17 din Rezina.

Mai mult ca atît, instanța de judecată ține să remarce că, o abatere minoră de la minimul standartelor, în sine, nu poate fi tratată condiție inumană şi degradantă a deţinutului, atîta timp cît se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiilor de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie la aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Atunci când o persoană privată de libertate dispune în camera sa de un spaţiu personal cuprins între 3 şi 4 m2, factorul spaţiu rămâne un element de măsură în aprecierea făcută de Curte asupra caracterului adecvat sau inadecvat al condiţiilor de detenţie. În astfel de cazuri, aceasta va concluziona o încălcare a art. 3, dacă lipsa de spaţiu este însoţită de alte condiţii de detenţie materiale precare, în special lipsa de acces la o curte de plimbare sau lipsa de acces la aer şi lumină naturală, ventilaţie insuficientă sau inadecvată, temperatură insuficientă sau prea ridicată în încăperi, lipsa de intimitate la toalete sau condiţii sanitare şi de igienă precare. Or, persoana condamnată face trimitere la general la condițiile de detenție și în mod abuziv ar adresa o plîngerea pentru a-și atinge scopurile sale.

Contrar criticilor părții recurente, instanța de recurs reține că, prima instanță corect a stabilit că, condamnatul Butucel Alexandru s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 4 Cricova *pentru perioadele 18.03.2024 – 23.10.2024, ce constituie 219 zile*, dispunând corect reducerea pedepsei în privința condamnatului Butucel Alexandru cu 1 zi de închisoare pentru 10 zile, în care acesta a fost deținut în condiții inumane și degradante în instituțiile penitenciare vizate, prin aplicarea prevederilor art. 473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, astfel încât, din termenul

pedepsei stabilite lui Butucel Alexandru *să se reducă 23 zile.*

Or, potrivit raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, judecătorul de instrucție întemeiat a precizat că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale în penitenciarul vizat, pe perioada de detenție, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi a atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în instituției penitenciare enunțate.

Colegiul penal respinge argumentul recurentului privind netemeinicia plângerii condamnatului împotriva condițiilor precare de detenție şi reține în acest sens, că în raportul prezentat de instituția penitenciară se indică că, lui Butucel Alexandru i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției, însă, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe, astfel încât, în lipsa acestora, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către condamnat, duc la concluzia că alegațiile din cererea înaintată sunt justificate. Mai mult ca atât, instanța de recurs scoate în evidență posibilitatea survenirii unor îmbunătățiri ale condițiilor de detenție în perioada ulterioară constatărilor efectuate de către aceste instituții, însă în lipsa unor probe ale administrației instituției penitenciare în care s-a aflat condamnatul, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către ultimul, duc la concluzia că alegațiile din cererea condamnatului sunt justificate.

Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat că dacă există o dispută cu privire la condiţiile de detenţie între părţi, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegaţia gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenţie. Este cazul când statul este unicul care deţine informaţii susceptibile de a confirma sau respinge alegaţiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informaţii îi permite Curţii să ajungă la concluzia că alegaţia este una justificată (cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).

Conform prevederilor art. 24 din Constituţia RM, fiecărui om îi este garantat dreptul la viaţă şi la integritatea fizică şi psihică. Nimeni nu v-a fi supus torturii, nici la pedepse şi tratamente crude, inumane sau degradante.

În temeiul prevederilor art. 473/4 CPP, ”*(1) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît și rapoartelor instituțiilor naționale și internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum și de perioada în care condamnatul a fost deținut în condițiile contestate*”.

Potrivit art. 473/2 din Codul de Procedură Penală, ”*(1) Plîngerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află*

instituția penitenciară în care se deține condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat. (4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condițiilor de detenție este mai mică de 10 zile, în privința perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.".

Instanța de recurs consideră că, reducerea stabilită este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Din considerentele enunțate, instanța de recurs constată că încheierea pronunțată este una legală ce cuprinde circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează soluția emisă, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*Garcia Ruis contra Spaniei, Helle contra Finlandei*).

Reieșind din cele enunțate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr. 4 Cricova, Falcă Vitalie și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, prin care a fost admisă plângerea depusă de către condamnatul Butucel Alexandru, împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Butucel Alexandru ***** a fost deţinut în perioada 18.03.2024 – 23.10.2024, pe parcursul a 219 zile, în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Butucel Alexandru *****, pentru perioada totală de 219 zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 4 - Cricova, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, cu 23 (douăzeci și trei) de zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ion Bulhac

Judecători: Natalia Mămăligă

Vitalie Pîslariuc